

Författningssamling

Dokumenttyp Policy	Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2018-01-25	§ 13
Dokumentansvarig Ekonomichef			
Gäller för Nässjö kommun		Senast reviderad 2018-11-29 § 8	

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Bakgrund och syfte

Den kommunala verksamheten och dess ekonomiska förvaltning regleras till stor del av kommunallagen, nedan benämnd KL. Enligt den ska en kommun bland annat fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

En kommuns ekonomiska förvaltning styrs dessutom av lagen om kommunal redovisning nedan benämnd KRL, rekommendationer lämnade av Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt övriga lagkrav, rekommendationer och praxis.

Detta dokument syftar till att definiera god ekonomisk hushållning samt att utgöra ett komplement till ovan nämnda lagkrav, rekommendationer och praxis. Samtliga kommunala nämnder har att följa innehållet i detta dokument. Dokumentet reglerar dock inte den ekonomiska styrningen av de kommunala företagen.

God ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning kan spåras till 1953 års kommunallag i vilken ett kommunalt förmögenhetsskydd stipulerades. Bestämmelsen byggde på tanken att en generation inte har rätt att förbruka vad föregående generationer ”ihopbragt till sina efterkommandes gagn”. Bestämmelsen innebar att en kommuns fasta och lösa egendom skulle förvaltas så att förmögenheten inte minskade. I takt med genomförda förändringar av KL har dock denna reglering tagits bort och är i nu gällande lagstiftning ersatt med en allmän regel som säger att en kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. Vidare slås fast att kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Med undantag för texten kring medelsförvaltningen, som slår fast att en kommun ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses (riktlinjer för detta återfinns i Nässjö kommuns finanspolicy), är inte begreppets innebörd närmare preciserat i KL.

I Nässjö kommun utgör följande punkter fundamentet för god ekonomisk

hushållning:

- De löpande intäkterna bör täcka de löpande kostnaderna, vilket innebär att verksamhetens nettokostnader inte bör öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta innebär också att löpande kostnader inte ska finansieras via lån samt att löpande kostnader inte ska finansieras via driftintäkter av engångskaraktär.
- Vid försäljning av en anläggningstillgång ska inkomsten användas till investering i andra anläggningstillgångar eller till amortering av lån.
- Att kommunen har en god framförhållning i den fysiska planeringen.
- Att kommunen vårdar sina tillgångar väl.
- Att budgeten upprättas så intäkterna är större än kostnaderna, det vill säga att årets resultat visar ett överskott som realt sett konsoliderar kommunens ekonomi (det så kallade balanskravet i KL).
- Att resultatutjämnning över tid, i samband med konjunktursvängningar, kan ske (i enlighet med särskilt regelverk)
- Att investeringsvolymerna är förenliga med den långsiktiga finansieringsförmågan
- Att värdera och säkerställa de finansiella åtaganden som är kopplade till de kommunägda företagen och kommunalförbunden
- Att kommunen har en effektiv organisation.
- Att kommunen i budgeten har fastställt både finansiella och verksamhetsmässiga mål (i enlighet med KL)

God ekonomisk hushållning ska ses i två perspektiv, dels ett finansiellt och dels ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Det verksamhetsmässiga perspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt, för att på så sätt lägga grunden för god ekonomisk hushållning. En god ekonomi är en förutsättning för en god verksamhet. Detta säkerställs genom ett tydligt samband mellan resurser, prestationer och resultat. Verksamhetsmålen syftar till att staka ut den politiska färdriktningen, att ge stöd för att resurserna används till rätt saker och på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt samt att tydliggöra vad pengarna räcker till.

Nässjö kommun har därför antagit verksamhetsmål inom de fyra strategiområdena: Attraktivitet, kommunikationer, näringsliv/kompetens och välfärd.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, vilket innebär att ingen generation ska betala för det som tidigare generationer har konsumerat. De finansiella målen anger en ambitionsnivå för kommunens egna finansiella utveckling och ställning, och tydliggör hur mycket den löpande verksamheten får kosta, investeringsnivåer och finansieringen av dessa samt kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Nässjö kommun har fastställt följande finansiella mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning:

- **Årets resultat exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag**
Uppfyllandegraden av detta mål påverkar kommunens ekonomiska handlingsutrymme på såväl kort som lång sikt, självfinansieringsgraden av investeringarna samt soliditeten. I tider av höga investeringsbehov bör målet öka för att på så sätt säkerställa en hög självfinansiering.
- **Självfinansieringsgrad av årets investeringar**
Självfinansieringsgraden beräknas genom att sätta årets resultat samt årets avskrivningar i relation till årets investeringar. En självfinansieringsgrad på 100 procent innebär således att samtliga investeringar har självfinansierats. Detta innebär i sin tur att någon nyupplåning inte har varit nödvändig och att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet har stärkts.
- **Soliditet**
Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet och anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är därför att soliditeten över tid utvecklas positivt. Det innebär att skuldsättningsgraden minskar och det finansiella handlingsutrymmet ökar.

I samband med kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut fastställs de finansiella målen som ligger till grund för den ambitionsnivå som formuleras för budgetperioden.

Analysen av måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmässiga målen som formuleras i kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut sker inom ramen för ordinarie budget- och uppföljningsprocess.

Verksamhetsstyrning

Politisk styrning

Den politiska styrningen utgår från kommunallagens regler om kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder samt kommunrevisionen.

Kommunfullmäktige beslutar om mål och riktlinjer för kommunens verksamhet samt fattar beslut om budget, kommunal skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor.

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens ekonomiska styrning och den ekonomiska förvaltningen.

Nämnderna, inklusive kommunstyrelsen, ska inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Kommunens revisorer ska granska den verksamhet som bedrivs inom nämnder och bolag.

Målstyrning

Kommunfullmäktige beslutar om kommunens vision och styrpil.

Övergripande mål - vision

År 2012 antog kommunfullmäktige en vision för Nässjö kommun, Vision 2030: Nu hjärnvägars! Med glädje och fiffighet vässar vi Smålands höjdpunkt. Nässjö 2030 – världens rum för människor och möten.

Strategiområden

För att fokusera på vad som är viktigast för att kunna uppnå visionen har fyra strategiskt viktiga områden (strategiområden) utpekats:

- Attraktivitet
- Kommunikationer
- Näringsliv och kompetens
- Valfärd

Styrpilen

Nässjö kommun har sedan 2008 använt ett balanserat styrkort, den så kallade styrpilen (internt benämnd Pilen), som verktyg för planering, genomförande och uppföljning av mål och tillhörande aktiviteter. Metoden bygger på en ledningsidé där politiker och medarbetare tillsammans är engagerade i organisationen och dess utveckling. Politikerna ansvarar för vad som ska göras och tjänstemännen för hur det ska utföras.

Det grundläggande syftet med styrpilen är att skapa en målbild för Nässjö kommunkoncern som tar sikte på den övergripande visionen och som kan mätas, utvärderas och följas upp utifrån en gemensam mål- och uppföljningsmodell. Detta ger förutsättningar för alla nämnder att dra åt samma håll och arbeta mot ett gemensamt mål.

Koncernstyrpilen innehåller en konkretisering av visionens strategiområden, koncernmål och koncernindikatorer. Kritiska framgångsfaktorer formuleras för perspektiven medborgare/brukare/kund, verksamhet/utveckling, medarbetare och ekonomi.

Mål

För varje strategiområde formuleras koncernmål. Koncernmålen ska vara långsiktiga, det vill säga att de ska ange färdriktningen på flera års sikt.

Indikatorer

Till varje koncernmål knyts ett antal indikatorer. Syftet med indikatorerna är att ge vägledning om måluppfyllelsen. Är vi på rätt väg? Hur långt har vi kommit i förhållande till målet? Indikatorerna är formulerade för att vara mätbara.

Kritiska framgångsfaktorer

Med kritiska framgångsfaktorer (KFF) avses det som bedöms ha störst betydelse för att uppnå koncernmålen. Enkelt uttryckt talar KFF om vad vi måste vara bra på ur respektive perspektiv i styrpilen för att nå våra mål. KFF-er har formulerats för de olika perspektiven Medborgare/brukare/kund, Verksamhet/utveckling, Medarbetare och

Ekonomi. KFF-erna ska vägleda nämnderna och bolagen i arbetet med att skapa aktiviteter som bidrar till att uppfylla koncernmålen.

Nämnds-/bolagsstyripilar och kopplingen till koncernstyripilen
Respektive nämnd och bolagsstyrelse fattar beslut om mål och indikatorer för sina verksamheter. Nämnderna och bolagen ska utifrån sina ansvarsområden i tillämplig omfattning formulera nämndmål och nämndindikatorer som medverkar till att uppfylla koncernmålen. Därutöver kompletterar nämnderna och bolagen sina nämnds-/bolagsstyripilar med de ytterligare mål och indikatorer som behövs för styrning av de egna verksamheterna.

Utifrån de kritiska framgångsfaktorerna formulerar verksamheterna inom respektive nämnd och bolag aktiviteter, som har som syfte att bidra till att koncernmålen ska uppfyllas.

Resultatet/måluppfyllelsen ska stämmas av minst två gånger per år, i delårsbokslutet och vid årets slut i samband med årsredovisningen.

Ekonomisk styrning

Ekonomiska ansvarsmodeller

De ansvarsmodeller som används i kommunen är:

Anslagsfinansierad verksamhet

Verksamheten finansieras med skattemedel utifrån de budgetramar som nämnden tilldelats samt i vissa fall externa eller interna intäkter. Budgeten fördelas sedan mellan de olika verksamheterna.

Resultatenhet

Denna ansvarsmodell bygger på interna och eventuella externa intäkter. En nollbudget upprättas, vilket innebär att intäkterna ska vara lika stora som kostnaderna. Resultatenheterna ska liksom de anslagsfinansierade verksamheterna bedriva en effektiv och kostnadsmedveten verksamhet. Över- och underskott överförs mellan åren om inte kommunfullmäktige beslutar något annat. I de fall resultatenheten avser att underbalansera resultatet ett år för att utnyttja tidigare års överskott, ska detta tidigt och tydligt kommuniceras med ekonomikontoret så att effekten på Nässjö kommuns totala ekonomi kan belysas. Beslut om en verksamhet ska utgöra resultatenhet eller inte fattas av kommunfullmäktige i samband med budgetbeslut.

Utöver dessa ansvarsmodeller finns kommunal verksamhet i bolagsform och i kommunalförbund.

Avgifter för kommunal service

Nya och förändrade avgifter ska beslutas av kommunfullmäktige om inte fullmäktige delegerat beslutsrätten till nämnden. Avgiftsförändringar ska, då det är möjligt, beslutas i samband med kommunfullmäktiges behandling av nästkommande års budget. Delegationsrätten ska i så fall framgå i nämndens reglemente. Alla kommunala avgifter ska publiceras i författningssamlingen.

Igångsättningstillstånd för investeringar

Alla investeringsprojekt överstigande 110 prisbasbelopp ska före byggstart återredovisas till kommunstyrelsens utskott I för igångsättningstillstånd. För dessa investeringsprojekt ska även en betalningsplan uppdelad per månad redovisas och överlämnas till kommunledningskontoret. Planen ska ligga till grund för ekonomiavdelningens likviditetsplanering.

För investeringsprojekt enligt ovan ska ursprungliga kalkyler alltid stämmas av genom upprättande av en efterkalkyl omfattande såväl investeringskalkyl som driftkalkyl. Efterkalkylen redovisas för beställande nämnd och kommunstyrelsens utskott 1.

Budget och resurstilldelning

Budgeten är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning av verksamheten.

I budgeten bestäms fördelningen av kommunens resurser för de kommande åren utifrån de mål som har antagits. Resursstyrningen sker genom att nämnderna tilldelas ekonomiska ramar. En nämnds ram fördelas till olika verksamheter utifrån de mål som nämnden har satt upp.

Budgetramar

Driftbudget

Driftbudgetramen utgår från den ram som fastställts av kommunfullmäktige i samband med beslut om föregående års budget. Denna revideras efter årsskiftet utifrån kommunens finansiella mål och stäms av mot den senaste prognosen avseende kommunens befolkning och skatteintäkter. Det finansiella utrymme som därmed uppstår ligger till grund för kommunens totala verksamhetskostnader.

Utifrån detta gör den centrala budgetkommittén en preliminär fördelning av nämndernas budgetramar, och kommunicerar dem med nämnderna i samband med att budgetanvisningarna skickas ut. Nämnderna ska utifrån tilldelad budgetram under våren arbeta fram sitt budgetförslag.

Investeringsbudget

Investeringsbudgetramen utgår från den totala investeringsbudget som beslutades av kommunfullmäktige för budgetens planperiod i samband med beslutet om föregående års budget. Det finansiella utrymme för investeringsbudgetförslaget anges av kommunens finansiella mål beträffande soliditet och självfinansieringsgrad. För att säkerställa god ekonomisk hushållning, god samverkan mellan nämnderna och en samsyn kring behov och kostnadsberäkningar bedrivs investeringsarbetet i en förvaltningsövergripande grupp som består av representanter från tekniska servicekontoret, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen och kommunledningskontoret. Sammanfattande är kommunledningskontorets ekonomiavdelning. Syftet med gruppens arbete är att bereda de förslag behandlas av respektive nämnd och som senare lämnas till budgetkommittén, vilket möjliggör dialog och förankring av investeringsbudgetförslaget med nämnderna under budgetprocessen.

Gruppen ska i början av året ta fram en ram för investeringsbudgeten, vilken utgår från kommunens finansiella utrymme. Detta kommuniceras tydligt till nämnderna och ska

vara vägledande i den fortsatta investeringsprocessen. Nämnderna ska med kännedom om den finansiella ramen under våren identifiera och prioritera de behov som finns inom verksamheten i sitt förslag till investeringsbudget.

Nämndernas budgetförslag

Varje nämnd ska före den 30 juni lämna sitt budgetförslag.

Nämndernas budgetförslag ska innehålla:

- driftbudget
- investeringsbudget
- mål och indikatorer för nämndens verksamhet inom styrpilens perspektiv

Varje nämnd ska i sitt förslag till **driftbudget** ange verksamhetsbudget för kommande år samt plan för de två därpå följande åren. Verksamhetsbudgeten ska innehålla uppgifter om nettokostnader på delverksamhetsnivå med uppdelning i kostnader och intäkter. Kostnaderna ska vara uppdelade i personalkostnader och övriga kostnader. Budgetförslaget ska upprättas inom tilldelad ram och nämnderna måste göra en noggrann genomgång av sin totala budgetram för att hitta utrymme för eventuell tillkommande verksamhet eller utökat resursbehov inom sin befintliga verksamhet

Eventuella önskemål utöver tilldelad ram redovisas och motiveras i separat skrivelse. De önskemål som lyfts fram ska vara prioriterade av nämnden. Möjligheten att inrymma äskandet inom befintlig budgetram genom omprioriteringar ska alltid prövas. Denna prövning ska beskrivas i budgetförslaget och konsekvenserna för den befintliga verksamheten ska framgå i en konsekvensanalys

Varje nämnd ska lämna förslag på **investeringsbudget** för de kommande fem åren. De två sista åren i planperioden prövas inte i samband med kommunfullmäktiges behandling av budgetförslaget utan utgör endast ett arbetsmaterial för den långsiktiga planeringen. Investeringsanslagen budgeteras på projektnivå, med undantag av mindre eller löpande investeringsprojekt som redovisas under samma budgetanslag, till exempel inventarier, IT-utrustning med mera.

För varje investeringsprojekt ska en kalkyl upprättas. Kalkylen ska innehålla en beskrivning av investeringen, en driftkostnads kalkyl där även kapitaltjänstkostnad beräknas, samt en realistisk tidplan. Kapitalkostnader, ränta och eventuellt övriga driftskostnader beräknas från den tidpunkt som investeringen tas i anspråk. Eventuella investeringsinkomster ska också anges, liksom de effektiviseringar som investeringen medför för verksamheten. Huvudregeln är att det i kalkylerna läggs in medel för utredning år 1, projektering år 2 och byggnation år 3.

Tekniska servicenämnden har genom sin roll som förvaltare den sammanhållande funktionen för samtliga investeringsprojekt avseende fastigheter och anläggningar. Investeringar som avser fordon, maskiner och övriga inventarier budgeteras av respektive nämnd.

Nämndernas investeringsbudgetförslag ska utgå från den finansiella investeringsbudgetramen och eventuella önskemål om nya investeringar ska vara prioriterade av nämnden utifrån angelägenhetsgrad.

Varje nämnd ska fatta beslut om **styrpil** innehållande mål och indikatorer för sina verksamheter. Nämndens styrpil ska ingå i budgetförslaget. Målen och indikatorerna ska utgå från de av kommunfullmäktige fastställda koncernmålen inom styrpilen, och nämnderna ska utifrån sina ansvarsområden i tillämplig omfattning formulera mål och indikatorer som medverkar till att uppfylla koncernmålen. Därutöver kompletterar nämnderna sina nämndstyrpilar med de ytterligare mål och indikatorer som behövs för styrning av de egna verksamheterna.

Den fortsatta budgetprocessen

Vid budgetöverläggningarna presenterar nämnderna sina budgetförslag och diskuterar dem med budgetkommittén. Budgetkommittén bereder och prövar nämndernas budgetförslag. Beredningen/prövningen utgår från kommunens finansiella mål, totala resurser och eventuellt förändrade förutsättningar som har uppstått under året avseende befolkningsutveckling, skatteprognoser, utjämningsbidrag och övriga av staten fattade beslut i samband med budgetproposition eller andra sammanhang.

Budgetkommittén lämnar sitt budgetförslag för beslut i kommunstyrelsens utskott under oktober, för fortsatt hantering i kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Fastställande av budget för Nässjö kommun

Budget för Nässjö kommun fastställs av kommunfullmäktige i november månad. Den upprättas i enlighet med kommunallagens och kommunens krav på god ekonomisk hushållning.

Budgeten innehåller:

- Budget för nästkommande år samt ram och plan för de därpå följande två åren
- Resultatbudget
- Balansbudget
- Kassaflödesbudget
- Driftbudget
- Investeringsbudget
- Finansiella och verksamhetsmässiga mål
- Finansiell analys
- Särskilda uppdrag till nämnderna
- Skattesats
- Beslut om eventuell nyupplåning

Internbudget

När kommunfullmäktige fastställt kommunens budget för kommande år, ska nämnderna fördela sitt budgetanslag i en internbudget. Internbudgeten ska antas av nämnden under januari månad och läggas in i kommunens ekonomisystem under februari.

Teknisk justering

Så kallade tekniska justeringar av budgeten görs löpande under året mellan nämnderna och påverkar inte kommunens nettoresultat. I driftbudgetsammanhang handlar det främst om att nämnderna kompenseras för kostnader avseende löneavtal eller kapitalkostnader, där budgetanslag förs om från det centrala anslaget. Anslag för ökade kostnader enligt löneavtalen fördelas ut till nämnderna när avtalen är klara och börjar

gälla. Anslag för kapitalkostnader fördelas ut allt eftersom investeringarna blir klara och tas i anspråk. I övrigt kan justeringar göras mellan nämndernas ramar då verksamhet förs över till annan nämnd.

Även överföring av återstående anslag för investeringsprojekt som inte blivit färdigställt under året hanteras som en teknisk justering, eftersom finansieringen och den totala budgetramen för investeringsprojektet har beslutats politiskt i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Uppföljning och rapportering

Månadsuppföljning

Nämnderna gör uppföljningar av ekonomin varje månad med undantag för januari och juli. Uppföljningarna innehåller budget och ackumulerat utfall till och med aktuell månad, periodiseringar samt en prognos för hela året. Nämnderna har att säkerställa att lämnade årsprognoser så väl som möjligt speglar det förväntade årsutfallet. Även investeringsuppföljning och personalstatistik ingår i månadsuppföljningen. Månadsrapporterna publiceras på intranätet senast tio arbetsdagar efter månadsskiftet och tas upp för behandling i respektive nämnd.

Tertialuppföljning och delårsrapport

Efter varje tertial görs en kommunövergripande och djupare analys av det ekonomiska utfallet som tas upp i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Nämndernas uppföljning lämnas vidare till ekonomiavdelningen och ingår i kommunens tertialuppföljning och delårsbokslut. Uppföljningen behandlas också i respektive nämnd.

Tertialuppföljning 1 omfattar perioden januari-april. Den innehåller en övergripande uppföljning och helårsprognos av kommunens totala ekonomi, samt rapporter från nämnder och de kommunala bolagen.

För nämndernas del ska uppföljningen, förutom ekonomiskt utfall och prognos, också innehålla kommentarer till utfallet. Vid prognostiserat underskott ska vidtagna åtgärder för att komma i balans med budget samt effekten av dessa redovisas.

Nämnderna ska ge en kortfattad beskrivning av de aktiviteter som vidtas med syfte att uppnå måluppfyllelse för de av nämnden beslutade målen. Vidare ska nämnden ge en lägesrapport avseende de uppdrag som nämnden fått i samband med budgeten. Investeringsbudgeten ska också följas upp. Bolagens rapporter ska innehålla ekonomiskt utfall och prognos, samt kommentarer till utfallet. Vidare ska en resultat- och balansräkning lämnas.

Tertialuppföljning 2 utgörs av kommunens delårsrapport, som omfattar perioden januari-augusti. Delårsrapporten innehåller både en kommunövergripande del samt rapporter från nämnder och bolag. Den kommunövergripande delen innehåller resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys, driftsredovisning och investeringsredovisning, helårsprognos och personalstatistik. I delårsrapporten redovisas även en uppföljning av resultatet/måluppfyllelsen för de finansiella och verksamhetsmässiga målen på koncernnivå.

Nämndernas rapporter ska innehålla uppföljning av ekonomiskt utfall och prognos, samt kommentarer till utfallet och eventuella åtgärder som vidtagits vid prognostiserat underskott. Nämnderna ska lämna en delredovisning av måluppfyllelsen för sina verksamhetsmässiga mål inom styrpilens perspektiv.

Bolagens rapporter ska innehålla ekonomiskt utfall och prognos, samt kommentarer till utfallet. Vidare ska en resultat- och balansräkning lämnas.

Utifrån bolagens rapporter upprättas en koncernredovisning. Koncernredovisningen konsolideras med kommunens redovisning och kommunens andel i kommunalförbunden samt stiftelsen Annebergshus i en sammanställd redovisning.

Verksamhetsuppföljningar

Utöver de ordinarie uppföljningstillfällena kan även en djupare utvärdering av en viss verksamhet göras. Kommunstyrelsens utskott anger vilken verksamhet som ska utvärderas. Även förvaltningen eller nämnden kan ta initiativ till utvärderingar som ska redovisas till kommunstyrelsens utskott. Informationsutbyte mellan facknämnd och utskott om pågående verksamheter sker vid sidan av den ordinarie ekonomiska uppföljningen.

Övrig uppföljning

Utöver de ordinarie uppföljningsrapporterna finns möjlighet att ta del av nämndernas uppföljningar på intranätet. Kommunstyrelsen får även om behov bedöms föreligga ta del av ekonomiavdelningens information om nämndernas och kommunens ekonomiuppföljning.

Årsredovisning

Nämnderna ska efter årets slut upprätta en verksamhetsberättelse som innehåller bland annat en rapport om det ekonomiska resultatet och resultatet/utfallet för de verksamhetsmässiga målen.

Kommunstyrelsen ska upprätta årsredovisning för kommunen som överlämnas till kommunfullmäktige senast i april månad året efter verksamhetsåret.

Årsredovisningen innehåller

- Förvaltningsberättelse inklusive finansiell analys
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Sammanställd redovisning som även omfattar den verksamhet som kommunen bedriver genom annan juridisk person som aktiebolag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunens årsredovisning innehåller förutom räkenskaperna också

- Demokratibokslut
- Personalbokslut
- Redovisning av utfallet för de finansiella och verksamhetsmässiga målen

Budgetavvikelse

Nämnden ansvarar för att tilldelade resurser för verksamheter och investeringsprojekt inte överskrids. Det ligger i förvaltningschefens ansvar att rapportera avvikelser till nämnden och upprätta förslag till åtgärder. När budgetavvikelse befaras är nämnden skyldig att vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter för att anpassa verksamheten till de resurser som kommunfullmäktige tilldelat.

Nämnden har frihet att inom sin av kommunfullmäktige fastställda driftbudget göra de omdisponeringar och ombudgeteringar som bedöms nödvändiga för att tillgodose de behov som finns inom verksamheten. Detta ska ske inom ramen för det givna uppdraget, gällande regler och förordningar och de mål som kommunfullmäktige har fastställt. För investeringsbudgeten gäller att nämnden har möjlighet att omdisponera medel mellan de smärre och löpande investeringsprojekten som samredovisas, medan omdisponeringar av större investeringar som budgeterats på projektnivå måste tas upp med kommunfullmäktige.

Hantering av årets resultat

Resultatöverföring

Generellt sett gäller att överföring av resultat till det nya verksamhetsåret endast tillämpas i undantagsfall och endast efter prövning i kommunfullmäktige.

För resultatenheter gäller att resultatet förs över till nästkommande år om inte kommunfullmäktige beslutar annat. Om resultatenheten önskar ianspråkta del av sitt ackumulerade överskott hanteras detta genom att ärendet tas upp i den nämnd som resultatenheten lyder under och lämnas vidare till kommunfullmäktige för beslut. I samband med detta informeras ekonomiavdelningen.

Överföring av återstående anslag för investeringsprojekt som inte blivit färdigställt under året hanteras som en teknisk justering eftersom finansieringen och den totala budgetramen för investeringsprojektet har beslutats politiskt i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Reglering av balanskravsresultat

I kommunallagen föreskrivs det så kallade kommunala balanskravet. Kravet innebär att en kommuns budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna vilket innebär att årets resultat i resultaträkningen ska vara positivt. Noterbart är att balanskravet är att betrakta som en miniminivå och att ett uppfyllande av balanskravet inte med automatik innebär att kravet på god ekonomisk hushållning är uppfyllt.

Om balanskravsresultatet för ett visst räkenskapsår är negativt ska det regleras under de närmast följande tre åren. Vidare ska fullmäktige anta en åtgärdsplan för när underskottet ska regleras. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

En kommun kan göra avsteg från balanskravet om det tidigare har gjorts avsättningar till den så kallade resultatutjämningsreserven (RUR) eller om synnerliga skäl föreligger. Undantag för synnerliga skäl ställer mycket höga krav på orsakerna till undantaget vilket framgår av förarbetena till lagen.

Det resultat som avses ovan är det så kallade balanskravsresultatet. Balanskravsresultatet utgår ifrån årets resultat i resultaträkningen vilket blir föremål för att antal justeringar i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan 2013 är det möjligt för kommunerna att tillämpa RUR och därmed under vissa givna förutsättningar balansera sitt ekonomiska resultat över åren. Överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt goda tider, då skatteintäkterna ökar, för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskott under finansiellt svagare tider. RUR kan därmed bidra till att skapa stabilare planeringsförutsättningar.

Nässjö kommun beslutade under 2013 (KF § 121) att använda sig av RUR. Enligt kommunfullmäktiges lokala riktlinjer för RUR kan en reservering göras enligt den så kallade 1- respektive 2-procentsregeln. Det innebär att reservering får göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan skatteintäkter, kommunalekonomiska utjämningsbidrag och generella statsbidrag. Vid negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, uppgår gränsen till 2 procent av ovan nämnda intäkter.

Användning av medel från RUR får i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer enbart ske när skatteintäkterna utvecklas ogynnsamt. Med ogynnsamt menas att rikets skatteunderlag det enskilda året relativt sett har en lägre ökningstakt jämfört med rikets genomsnittliga ökningstakt under de senaste tio åren.

Övriga centrala ekonomiska regler och riktlinjer

I övrigt gäller de kommunövergripande regler och riktlinjer som fullmäktige och kommunstyrelsen fastställt för ekonomistyrning, vilka bland annat reglerar frågor kopplade till finansverksamhet, upphandling, kundkredithantering, internkontroll och attester med mera. Dessa är beslutade av kommunfullmäktige och finns publicerade på kommunens hemsida.

Dessutom finns kommunens ekonomihandbok, som innehåller ekonomisk information och beskrivning av de rutiner och riktlinjer som gäller inom ekonomiområdet. Ekonomihandboken ska i första hand vara ett stöd för kommunens personal som arbetar med ekonomi, men vänder sig också till övrig personal som är intresserad av kommunens ekonomi eller vill ha information om vilka regler och rutiner som gäller i olika sammanhang.